

ΜΑΘΗΜΑ 1ο**ΘΕΩΡΙΑ: ΠΕΡΙΛΗΨΗ****ΣΤΟΧΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Οι μαθήτριες/ μαθητές μετά το μάθημα:

- θα είναι εξοικειωμένες/-οι με τα είδη της περίληψης
- θα γνωρίζουν τα στάδια και τις τεχνικές πύκνωσης ενός κειμένου
- θα μπορούν να πυκνώσουν ένα κείμενο
- θα αναγνωρίζουν τις αρετές μιας καλής περίληψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. *Περίληψη: ορισμός*
2. *Είδη Περίληψης*
3. *Ύφος Περίληψης*
4. *Σύνθεση Περίληψης- Στάδια οργάνωσης λόγου*
5. *Αρετές Περίληψης*
6. *Ανακεφαλαίωση*

1. Περίληψη: Ορισμός

Είναι η **συνοπτική απόδοση** ενός κειμένου, με την επιλογή των σημαντικών σημείων του, την αφαίρεση των επεξηγήσεων και την αναδιατύπωση με δικά μας λόγια.

Η περίληψη ως μαθησιακή δραστηριότητα είναι πολύ σημαντική, γιατί αξιολογεί τον βαθμό κατανόησης του αρχικού κειμένου και αναπτύσσει την κριτική σκέψη εμπλέκοντας και άλλες γνωστικές και μεταγνωστικές λειτουργίες, όπως την επιλογή πληροφοριών, την αξιολόγησή τους, τη σύγκριση, την ταξινόμηση και το μετασχηματισμό τους.

2. Είδη περίληψης

1ο είδος: Απλή πύκνωση. Οι περιλήψεις ακολουθούν τη δομή, το ύφος και το λεξιλόγιο του αρχικού κειμένου.

Παράδειγμα: οι περιλήψεις επιστημονικών άρθρων

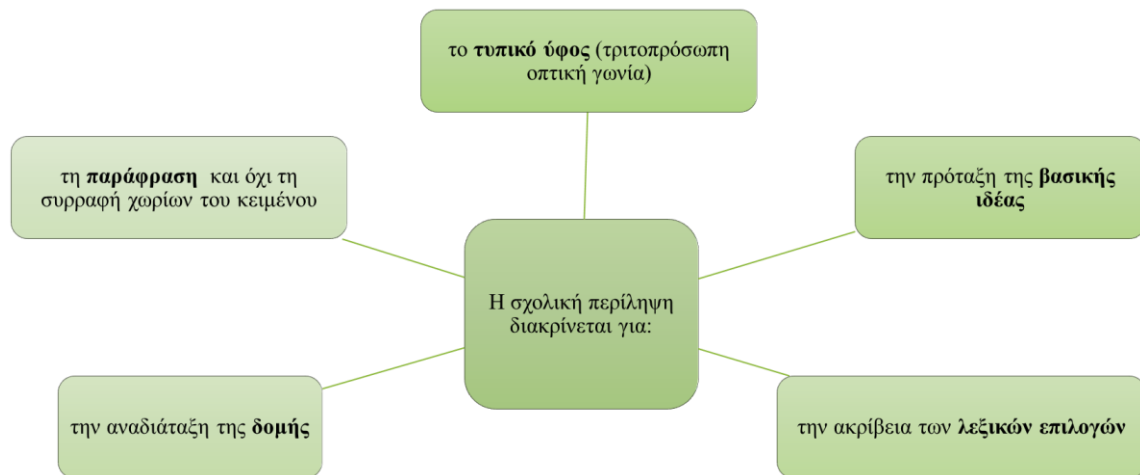
2ο είδος: Πληροφοριακή περίληψη. Οι περιλήψεις προϋποθέτουν την αναδόμηση του αρχικού κειμένου και τη χρήση νέου λεξιλογίου.

Παράδειγμα: σχολικές περιλήψεις, οπισθόφυλλα βιβλίων

!!! Στην δική μας περίπτωση μάς ενδιαφέρει το 2ο είδος. Επίσης, στην παρούσα παρουσίαση η περίληψη αφορά το πληροφοριακό είδος. Σε αυτό καλούμαστε να αξιολογηθούμε.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

3. Ύφος περίληψης

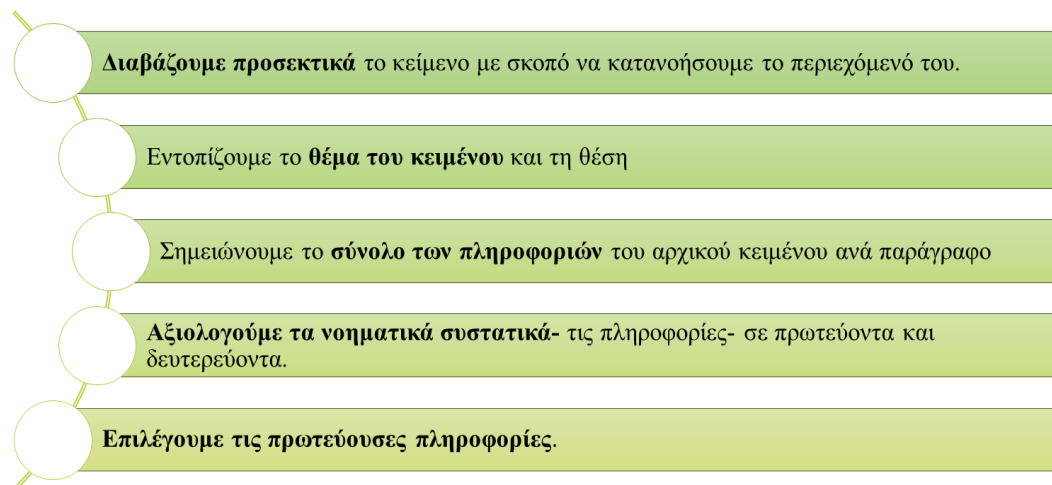

4. Σύνθεση Περίληψης- Στάδια οργάνωσης λόγου

Η σύνθεση της περίληψης ολόκληρου κειμένου αρθρώνεται σε 3 στάδια:

- Προσυγγραφικό Στάδιο
- Συγγραφικό Στάδιο
- Μετασυγγραφικό Στάδιο

Προσυγγραφικό Στάδιο

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Συγγραφικό Στάδιο

- Προτάσσουμε το θεματικό κέντρο. Ξεκινάμε με μία από τις παρακάτω φράσεις:

Ο συγγραφέας αναφέρει/

Ο συγγραφέας υποστηρίζει/

Ο συγγραφέας θεωρεί/

Ο συγγραφέας τονίζει/

Ο συγγραφέας υπογραμμίζει/

Ο συγγραφέας δηλώνει/

Ο συγγραφέας προτείνει/

Ο συγγραφέας παραθέτει/

Ο συγγραφέας εξηγεί/

Ο συγγραφέας αμφισβητεί/

Ο συγγραφέας απορρίπτει/

Ο συγγραφέας απαριθμεί/

Ο συγγραφέας συμπεραίνει

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η επιλογή ρήματος γίνεται με βάση το περιεχόμενο του κειμένου και τον σκοπό του συγγραφέα του αρχικού κειμένου.

Έπειτα, μεταφέρουμε τις πρωτεύουσες πληροφορίες του κειμένου με την τεχνική της παράφρασης:

τεχνικές αναδιατύπωσης:

- ουσιαστικοποίηση ρημάτων. πχ επιδιώκουμε > επιδίωξη
- αντικατάσταση με συνώνυμη λέξη. πχ. απαξιώνω > περιφρονώ

- **τεχνικές πύκνωσης**

- αντικατάσταση των υπωνύμων με υπερώνυμα. πχ. ζωγραφική, μουσική, θέατρο > τέχνες
- αντικατάσταση μιας σειράς ενεργειών με μια συνοπτική διατύπωση. πχ. Ο αθλητής ξυπνά νωρίς το πρωί, προπονείται πολλές ώρες καθημερινά, κάνει αυστηρή δίαιτα, κοιμάται συγκεκριμένη ώρα. > Ο αθλητής έχει αυστηρό πρόγραμμα
- αντικατάσταση των δευτερευουσών προτάσεων με μετοχικές προτάσεις ή επιρρήματα. πχ. τα εισοδήματα που δεν δηλώθηκαν > τα μη δηλωμένα εισοδήματα.
- Απαλείφουμε προσδιορισμούς (επίθετα, επιρρήματα κ.α.), αν δεν εξυπηρετούν το θέμα και το νόημα.

Χρησιμοποιούμε δείκτες συνοχής (διαρθρωτικές λέξεις), με σκοπό το κείμενό μας να έχει ροή και να δημιουργούμε λογική σχέση των παρατιθέμενων πληροφοριών.

Μετασυγγραφικό Στάδιο

Εφόσον γράψουμε την περίληψη:

- Ελέγχουμε και βελτιώνουμε το κείμενό μας.
- Ολοκληρώνουμε το κείμενό μας.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

6. Αρετές Περίληψης

Μια περίληψη, για να είναι καλή, θα πρέπει:

- Να μην αντιγράφουμε το συγγραφέα.
- Να μην σχολιάζουμε το συγγραφέα.
- Να μην επαναλαμβάνουμε τις ίδιες ιδέες.
- Να αποφεύγουμε την τυποποιημένη, μηχανιστική πύκνωση.
- Να είναι το ύφος του κειμένου μας ουδέτερο και ο λόγος μας επιμελημένος
- Να προσέχουμε το όριο λέξεων.

Σημαντική Επισημάνση

Τα τελευταία χρόνια στις πανελλήνιες εξετάσεις ζητείται από τους εξεταζόμενους να **πυκνώσουν μέρος του κειμένου**.

- Βασικό χαρακτηριστικό αυτού του είδους περιληπτικών κειμένων είναι η **επιλεκτική παρουσίαση ορισμένων πληροφοριών** του αρχικού κειμένου.
- Η επιλογή των πρωτεύουσών πληροφοριών ανταποκρίνεται περισσότερο στην **δοθείσα ερώτηση κατανόησης**.
- Το όριο των λέξεων, ως εκ τούτου, είναι περίπου **60 λέξεις**.

Οπότε, **τηρούμε τα στάδια** όπως παρουσιάστηκαν με την εξής διαφορά.

Επικεντρωνόμαστε στο σημείο που μας υποδεικνύει η ερώτηση και

αναζητούμε τις πρωτεύουσες πληροφορίες που ανταποκρίνονται στην ερώτηση.

7. Ανακεφαλαίωση

Είναι η συνοπτική απόδοση ενός κειμένου, με την επιλογή των σημαντικών σημείων του, την αφαίρεση των επεξηγήσεων και την αναδιατύπωση με δικά μας λόγια.

Πρέπει να περιέχει: **θεματικό κέντρο, τη θέση του συγγραφέα, τις πρωτεύουσες πληροφορίες, το συμπέρασμα/ τις προτάσεις** του συγγραφέα.

Ακολουθούμε τα 3 στάδια πύκνωσης λόγου.

Προσέχουμε την εκφώνηση της άσκησης της περίληψης (Θέμα Α).